

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:
L Á S Z L Ó J Ó Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 27^h

TOLLHEGYEN.

— szeptember 12.

(A primás és a hegedűje.) Meges-
hetik néha, hogy a cigányprimásnak egy kis
dolga akad és ilyenkor átengedi a rajkónak.
Az huzza aztán tovább a csárdást, a keringőt
a kuplét, sőt annyira primásnak érzi magát,
hogy oda megy a jókedvű vendégekhez és a
fülébe huzza a nótát. Bejön a vén dáde, ke-
zébe veszi a zengő fát, keresztülteszi rajta a
nyirettyüt, aztán huzza a mint néki Istentől
adatott. — A rajkó — ha esze van — kont-
rázik tovább és bámulja az apát. De ha nincs
ehhez való esze? Ekkor úgy cselekszik —
mint Lengyel Zoltán. Elégedetlenkedik, dul-
ful, primási betegségbe esik, míg végre jog-
talan ambíciójának engedve, malacbandát
alakít, és muzsikál a lebujsokban és kurtá-
koresmákkal. Mert Lengyel Zoltánt szereplési
viszetege ebbe a politikai helyzetbe sodorta.
A primások nem vettek részt az „Obstrukció”-
nak nevezett hangversenyen, ő volt ennek
a primása. Ezt az alsórendű politikai munkát
jól végezte, eddig volt elbocsátva tehetsé-
gek és rátermettség dolgában. De beállott
az alkotmányos rend, a midőn a primá-
sok ismét hegedülnek, ő nem akar vissza-
menni a brácsához és klarinéthoz, hanem
elakarja hegedülni a nagynehezhez helyreál-
tott rendet és egyben a saját politikai jövő-
jét is. Cikkekben hirdeti a függetlenségi
párt újjászervezését, holott annak semmi
hiánya nincs, mert a hivatott primások jól
végzik a munkát. A vén brügóssal, Mo-
csáry Lajossal megalakítják a malacbandát,

de ezzel csak a darabontok disznóságainak
bandáját erősíti meg, a nemzetnek hasznára
semmiképen nem lehet. Neki való, hasznos
feladat; tiszták a kezei, mocskotlan a jel-
leme, zoltánkodják tehát a korrupció üldö-
zésének eme részletmunkájában, csapjon
macskazenét Grödeléknak és büntársaiknak,
de a primáskodást, a vezérszerep után ne
ácsinkozzék hagyván a nemzeti bizalom
letéteményeseinek, tehát — a költő szavaival —
„másnak az áldozatot.”

(„Udri, udri in die Stadt...”) Ez a
magyarsággal még meg nem barátkozott
horvát-törödék nótája. Így folytatja: „Magya-
ronder Strick za nerat...” Magyarul: „Törj
be, törj be in die Stadt, magyaroknak
Strick et sodorj”. Valahogy mégis csak meg-
barátkozunk egymással, mert ez a nótácska
is azt jelenti, hogy ha szidnak is a horvátok,
szitkaik szavainak csupán egy része telt ki
a horvát nyelvből, a legkomiszabb kifejezé-
sek németek, vagy tulajdonképpen osztrákok.
Majd beszélnek ők velünk becsületesebb hor-
vát nyelven is, ha pedig nem, majd megmond-
juk nekik a véleményünket jó magyarán.

Általános drágaság.

— szeptember 12.

A legutóbbi évtizedekben az élet
igényei még az alacsonyabb néprétegek-
ben is oly magasra szállottak, hogy a
mai szegény ember életesorát és jöve-
delmét már alig hasonlíthatjuk össze a

régi idők szegény emberével. Ezzel nem
azt akarjuk mondani, hogy a mai sze-
gény ember jobban él, mint az apja,
hanem azt, hogy a mai szegénység
sokkal drágább, mint a régi volt. Több-
bet keres a munkás, többet a hivatal-
nok és mindenféle alkalmazott, de ezzel
szemben a haladókor annyi új kiadást
sóz az emberek nyakába, az életfelté-
telek oly drágák lettek, hogy e többlet
kereset dacára sem mondhatnók, hogy
az élet ma jobb és könnyebb, mint
annakelőtte volt. Mindazonáltal sok
tekintetben gonosz, erőszakos behatá-
soknak tudható be, hogy az ember élete
ennyire megdrágult. A nagy tőke, amely
a közszükségleti cikkeket előállítja és
a közönség rendelkezésére bocsátja,
kénye kedve szerint szabja meg ujab-
ban az árakat, az egészséges versenyt
a maga jól felfogott érdekében kiírja,
kartelleket köt és e kartellek nagyobb
adókkal sújtják a fogyasztóközönséget,
mint akár az állam, akár a község. A
legujabban tapasztalható drágaság, a
mely miatt általános a felzudulás Ma-
gyarországon, nagyjából a kartellek
visszaéléseinek tudható be.

A husdrágaság elnevezés már nem
aktuális. Inkább husinségről lehetne be-
szélni, nemesak a fővárosban, de a
vidéken is. Nagy dérral-durrall indult
meg Budapesten a mozgalom a husdrá-
gaság ellen, anélkül azonban, hogy csak
a legkisebb eredményre is vezetett volna.
Aminek okát csakis abban kereshetjük,

Vadászok dala.

A „Szabadság”-nak írta: Jakab Ödön.

Zugó-bugó patakoknál
Vezet utonk szabadon
Századéves alkonyával
Lágyan főd be a vadon.
Körülöttünk dus tenyészet,
Érintetlen nyulható
Ez aztán a szabad élet!
— Holli — holla, — hó!

Kora hajnal pirulása
Fenn talál a hegytetőn,
Hol langy szellők játszi serge
Köszönteni szembe jön.
Míg a távol láthatárról
Szemünkbe csillan a hó.
Ez aztán a szép kilátás!
— Holli — holla, — hó.

Lent az aljban, hol zokogva,
Gyöngyözik a zuhatag
Nyom, kíséző hű kutyáink
Lármát ütve hajtának;
Fegyver roppan, vad lerokkan,
Bérről visszabug a szó:
Ez aztán a szép mulatság!
— Holli — holla, hó!

És ha egykor mindörökre
Elejtök már fegyverünk,
S tég hazából szü hazába
Nyugalomra lemegyünk:
Legalább lesz sirunkon egy
Igaz hangu sirató:
Hű kutyánk vonit azon majd.
— Holli — holla, hó.

DEBRECEN MULTJÁBÓL.

Írta: ifjú Széll István.

II.

A debreceni hóhérné papucsa.

Tudom, hogy sokan kíváncsiak arra,
kik és milyen emberek voltak a régi deb-
receni hóhérok? Felelet reá: Hatalmas,
tagba szakadt emberek (mert akkor strapá-
val járt az a hivatal) és a legnagyobb urak.
Legalább is voltak olyan befolyással bírók,
mint manapság — tegyük fel — egy mi-
nisterelnök.

Igaz, hogy furesán hangzik ez, de a
rég debreceni hóhéroknak szavai szentek
voltak a nemes városi tanács előtt, lehet
azon egyszerű okból folyólag, hogy a nemes
és nemzeti urak is tartották a sora szeszé-
lyétől, mely ha különösködni kedve van nem
állás szerint szokta válogatni az ő játé-
szereit.

És elég jó módhan is éltek a régi hó-
hérok. Így nevezetesen a tizenhét századik
század folyamán mikor még a városnak
pallos joga volt, s egymást érték a testi
fenyítések, igen jó keresete volt a hóhérnak
mert fáradozási költségeit maga állapította
meg, azaz nem volt tarifához kötve. Mi-
vel pedig minden szentnek maga felé hajlik
a keze, bárha éppen a hóhér nem monható
szentnek, mindegyik tudta, hogy szemérmes
koldusnak üres a tarisznyája.

Különben a debreceni hóhéroknak
messze földön ösmert volt a nevök. Így pél-
dál elbeszélésünk hőse a vasmarku Lőrinc-
nap Pál, kiről maga a nemes városi tanács
is így emlékezett meg egyik pevtukulmában:
„Minek előtte a sátán ördöge bele nem
bujt volna, oly szép módon volt jártas mes-
terségében, hogy más vármegyékbe is meg-
hivatott vala hóhéri cselekedete eránt.”

És Lőrincnap Pál szívvel lélekkel élt
hivatásának. Nem csak kitűnő hóhér volt,
hanem abicionált detektív is, s alig mult el
olyan nap, hogy jelentést nem tett volna,
melynek értelme szerint: ezt és ezt láttam,
éppen akkor esiptem nyakon, mikor idegen
ingóságokat akart elemelni, vagy megbotrán-
koztató más böcsületes embereket, tiltott sze-
relmeteskedésen érttem stb.

Ennyi pedig teljesen elég volt.

Mivel pedig abban az időben a hóhér-
szava szent volt, s tekintettel arra, hogy nem
lehetett várni a kuriától azt, amit a tábla

hogyan e mozgalmat felsőbb helyről semmivel nem támogatják. Nem azért, mintha a m. kir. kormánynak kedve telnék abban, hogy husdrágaság, illetve husinság dul, hanem azért, mert a monarchiánk és Szerbia között fennálló konfliktusban szegény Magyarországnak nincsen beleszólása, a határ el van zárva most is a szerbiai állatbehozatal előtt. Ennek ellenében most is fennáll a vásárpénztár és a huskartell, amelyek viribusz unitis emelik a legfontosabb élelmicikk árát.

Nem állja útját semmiféle diplomáciai konfliktus a kenyérdrágaság leküzdésének, de azért még sem küzdik le. Semmiféle magasabb diplomáciai, vagy politikai okot nem találunk, amely a kenyérdrágaságot megokolná. Nem találunk annál is inkább, mert már esztendőnk sora óta nem volt olyan jó termés, mint az idén.

Van egy másik, felette fontos közszükségleti cikk, amely különösen a városokban s a gyárparban játszik főfontossági szerepet. Ez a szén. Ennek az ára is olyan magasra szökött fel az utóbbi időben, hogy szénárak tekintetében Magyarország vezet ma Európában, dacára annak, hogy az utóbbi évtizedekben számos új bányát tártak fel és hogy gyárparunk az új közszénbányákkal arányban nem fejlődött. A szén drágaságát, éppen úgy mint a kenyéret és lisztét, nem okozza más, mint a kartell.

Kartellt kötnek a malmok és tekintet nélkül a buzaárakra, amelyek ezidőszereint felette alacsonyok, állapítják meg a liszt árát. Ugyanígy cselekszenek a szénbányavállalatok is. Csodáljuk, hogy ezeket a kartelleket túri a kormány, amelynek elvégre hivatása lenne afelett örködni, hogy a közszük-

ségleti cikkek emberséges áron kerüljenek forgalomba. Abszurdum az, hogy egy buzatermelő államban, mint amilyen a mi hazánk, ilyen drága legyen a kenyér és, hogy dacára tengődő gyárparunknak és nagyszabásu széntermelésünknek, ilyen méreg drágán fizessük meg a szenet.

De nemcsak ezekre a közszükségleti cikkekre áll e tétel, hanem a czukorra, a petroleumra, a vasra s a rézre nézve is. Hatalmi túltengésben örvöngenek nálunk a kartellek és megdrágítják még a levegőt is, amelyet beszívunk, pedig a kartellek visszaélései ellen egy jó kormány, egy jó törvényhozás tud védekezni. Muszáj is védekezni! Elvárjuk a nemzeti uralomtól, amely egy korruptrendszer büneit van hivatva jóvátenni, hogy a kartelleket meg fogja rendszabályozni. Mert az általános drágaságnak főbenjáró okát csak a kartellekben találhatjuk meg.

Politikai hírek.

Petició tárgyalás. A békéscsabai parasztszociálista képviselő Achim András mandátuma ellen benyújtott petició tárgyalását a kir. Curia választási tanácsa tudvalevőleg f. hó 14 ére, péntekre tűzte ki. A peticionálók képviselője és a választási védő most együttes kérvényt nyújtottak be a Curiahoz, s ebben fontos egyéb elfoglaltságukra való tekintettel kéri a kitűzött tárgyalás elnapolását. A kir. Curia első választási tanácsa Sebestyén Mihály elnöksége alatt ma tárgyalta ez ügyet s az ügyvédék kérésének elutasításával, ragaszkodott a tárgyalási határidő betartásához.

Borsodvármegye indítványa. Borsodvármegye állandó választmányja elhatározta, hogy a napokban tartandó nagygyűlés elé a következő indítványt terjeszti; mondja

helyette egy hatalmas sással, náddal szegélyezett tó, tele ugynevezett araszos cigányhalakkal, s partján a kurutyoló békák ezreivel.

Milyen más világ volt akkor!

Alig hogy lement a nap, kezdetét vette az egész várost és határt betöltő béka hangverseny, négy hangnemre osztva. A zöldhajú leveli béka vitte a tenort: Brekekeke! — A barna foltos füves-béka a tenorszekundot: Bakerekekeke! — A kacsunyaku tavaszibéka a bass primet: Breke breke breke!, míg az ökölyi nagyságu torkos-béka teljessé tette a harmoniumot, mondván: Bőrökökökő, bőrökökökő!

Ehez a pokoli zenéhez hozzá járult még a város körül és beltéren megtalálható hatalmas jubász kutyák üvöltései (akkor még nem ösmerték az eb adó), s hogy a csodás öszhang meglegyen, hozzá jött még a mostani corso helyén nőtt zöld pázsitos fűben heverésző kecskék és bárányok mekegése. Mindezt pedig túl szárnyalta a Szt. András templom (mostani nagy templom) gilig-galángja.

Lőrincsnapi Pál rendszerint minden alkonyatkor ott horgászott a Szt. András templom háta mögötti tópartján, kéjjes izgottsággal lesve, várta a horgony fonal hirtelen mozgását, mi ha bekövetkezett, szinte magánkívül húzta felszínre az evickelő halacska. Bárha sokszor megtörtént az is, hogy holmi vizikigyó, avagy torkos béka akad a horgora. Még a vízi kigyót maga sem igen bánta, mert Derékszorító Gáspár patikus jó péozt adott érte, zsirját használtván köszvény ellen, bőrét pedig korbácsnak csemétéi számára.

Egy ilyen horgászás alkalmával történt hogy Lőrincsnapi Pálnak sehogysem szolgált a szerencse. Már több óra hosszat gugolt ott

ki a vármegye, hogyha a pénzügyigazgatók vagy pénzügyi tisztviselők törvényhozásilag meg nem szavazott adókat a kormánynak kiszolgáltattak — úgy az átadott összeg erejéig teljes vagyoni felelősséggel tartoznak.

Kossuth Ferenc itthon. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter holnap tér vissza Herkulesfürdői nyaralásából Budapestre. Hazatértekor nyomban átvesszi hivatalát és megkezdí pártelnöki működését.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

— szept. 12.

Eppen egy hónap választ el bennünket attól az időponttól, amikor a parlament újfent megkezdí érdemleges munkálkodását.

Amikor elnapolták az országgyűlést és egy nemzetiségi képviselő ezt kifogásolta, akkor a kormányelnök felvilágosította a Házat arról, hogy erre a szünetre szükség van, nem azért, mintha a kormány tagjai pihe-nésre vágyának, hanem mert a kormánynak időt kell engedni arra, hogy a parlament munkaprogramját előkészítse.

A kormány a szünet alatt csakugyan azon fáradozott, hogy minél bőségesebb programmal állhasson a Ház elé. Így első sorban és mindenekelőtt elkészítették az 1907. évre szóló költségvetést, amely lényegesen elüt az összes eddigiektől. Emlékeztet még, hogy a miniszterek az 1906 iki költségvetési javaslattal a Ház előtt nem azonosították magukat, mert azt az előző kormány készítette és a jelen kormány munkaprogramjának meg nem felelő volt. Ezzel szemben az 1907 iki költségvetés egészen új perspektívát tár elénk és minden egyes tétele újabb és újabb bizonyítékot szolgáltat arra nézve, hogy a kormányzatba új szellem vonult be.

A mi a többi előkészített munkát illeti,

a tó csuszós, kákás partján, s mégsem tudott halhoz jutni!

Eh, aki átkozója van — mormolta fogai között, — ez mégsem járja. S aztán egy utolsó kísérlet gyanánt vissza dobta a horgot. Es a fonal megrándult. Nehezebb lett örömmel és óvatosan húzta vissza, s íme a horgon hal helyett egy csinos női papnos volt.

— Hm, a boszorkány csudáját, — rázta meg bozontos fejét Lőrincsnapi Pál, — ez meg a feleségem papucsa. — Valjon hogyan került ez ide?

Maga sem tudta miért, de olyan izgottság vett erőt rajla.

— Ez aligha valamit nem jelent — morfondirozott magában, — s fel szedte horgát gyors léptekkel sietett haza.

Mikor a meszene utcai hóhér házhoz ért, hol lakott, szinte akaratlanul betekintett az ablak felső szárnyán. De abban a pillanatban, mint egy sebzett vad pattant hátra.

— Hab, adta, teremtette, (abban az időben ez volt a legnagyobb káromkodása) — rebegte ökölbe szorult kezekkel, — mi történik oda benn? . . .

— A saját feleségem, az Ágnes, a főbíró ölében. . .

Már, már sarkából akarta kifordítani lakásának ajtaját, mikor mintegy megszügyenülve lépett vissza.

— Ej, Pali, — szölt önmagához — mit akartál tenni? Te és kidobni házadból a főbíró, — az kettő. Holnap, olyan biztos mint kétszer kettő négy, hogy nyársba húzatna.

— Nem, nem Pali, — dörmögte magában, — más utca kell elégtételt venni. Gondolkozzál csak Pali, hiszen okos ember vagy te.

— Ha, ha, ha! — milyen gondolat,

ezek között első sorban áll a munkásoknak betegség és balesetre való biztosításáról szóló törvényjavaslat, amelyet — értesülésünk szerint — Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter október hó 12-én okvetlen a Ház elé terjeszt.

Ezenkívül az igazságügyminisztériumban nagy előkészületek folynak a kuriai bíráskodásról szóló törvény meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat előkészítésére és a sajtó törvény revíziójára.

Más minisztériumokban is folyik a törvény-előkészítés, így a belügyminisztériumban hetek óta dolgoznak az általános választói jogról szóló törvényjavaslatok.

A debreceni Bocskay-szobor.

Hol helyezik el?

Előkészületek a leleplezésre.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 12.

Debreczen városa pár hét múlva monumentális díszes szoborral lesz gazdagabb, Bocskay fejedelem éroszobra fogja díszíteni a város egyik terét. Hogy merre, hol lesz a szobor felállítva, az még eldöntetlen. Két tábor áll egymással szemben. Egyik, a mely a többséget képviselte a szobor bizottságban, az emlékkertben, a Szabadság-szobor helyére éhajtja a szobrot állítani, másik csoport a Kossuth-utcán, a templom előtti térre akarja Bocskay ércbeöntött alakját felállítani.

Az e hó végén, 27-én tartandó városi közgyűlés dönti el, hol fog állni a szobor. A bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, hogy az Emlékkertben állítsák fel a szobrot, a Szabadság-szobrot pedig telepítsék ki az Árpád-térre, a régi Csicsogóra.

A szobor bizottság serényen működik és ma d. e. is ülést tartott a városháza nagytermében Wessprémy Zoltán főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: Kovács Jó-

zsef polgármester, Simonffy Imre, Acél Géza, dr. Magoss György, Oláh Károly, dr. Tüdös János, Szabó Kálmán tanácsos, Bosznay István, dr. Boldizsár Kálmán, Vargha Károly jegyző.

Vargha Károly bemutatja a bizottságnak Tóth Andrással a talapzat elkészítésére vonatkozó szerződést.

A bizottság a szerződést tudomásul veszi. Óhajtanóknak tartja a bizottság, hogy a talapzat október végére kész legyen, hogy a szobor október 31-én, a reformáció emléknapján leleplezhető legyen. Ez irányban megkeresést is fog intézni Tóth Andrásnak.

Előterjesztették Tóth András kérelmét 1000 korona kiutalása iránt. A bizottság kimondja, felhatalmazza az elnököt a kiutalásra az esetben, ha Tóth András igazolja, hogy a megrendelést a kőbánya elfogadta és biztosítani fogja a szállítási határidőt.

Bona Fortunátó kőfaragónak a lapokban is ösmertetett Tóth András elleni panasza került szóba.

A bizottság a panaszt, mint hozzá nem tartozót, leveszi a napirendről, ami pedig a talapzat minőségét és anyagát illeti, amelyről Bona Fortunátó azt állítja, hogy nem az előírt kivitelben állítja elő Tóth András, a bizottság gondoskodni fog a kellő ellenőrzésről.

A bizottság elhatározta még, hogy megkeresést intéz azokhoz, kik a Bocskay-szobor költségeihez hozzájárulásukat megajánlották, hogy a felajánlott összeget fizessék be.

Az ülés ezzel véget ért.

Megszűnt a malommunkások sztrájkja.

A munkások holnap munkába állanak.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 12.

Az István malom munkásainak tíz nap óta tartó sztrájkja a mai napon végre véget

ért. Sok eredménytelen tárgyalás után mégis csak sikerült a békés megegyezést létrehozni. A munkások józan gondolkodással belátták, hogy a malomigazgatóság a legnagyobb jóindulattal és méltányosan járt el velük szemben, megtett mindent a lehetőség keretén belül követelésük teljesítését illetőleg és felhagytak a marakodással. Holnap már munkába is állanak és a malomban ismét megkezdődik a rendes üzem.

Az áldatlan bérharc ügyének békés megoldásáért elsősorban Boldizsár Kálmán helyettes főkapitányt illeti az érdem, aki nagy tapintatossággal és körültekintéssel Polgár Zsigmond iparfelügyelővel karöltve dicséretes tevékenységet fejtett ki a békéltetés útjának egyengetése körül. Nekik köszönhető, hogy dűlőre jutott a dolog és arra az utra terelődött, amely az ellentétek elsimítását eredményezte.

A munkások és a malomigazgatóság között megszakadt békéltető tárgyalások fonálát ugyanis — mint megirtuk — az iparfelügyelőségnek tegnap közbelépve sikerült újból felvételni. Polgár Zsigmond iparfelügyelő ma délelőtt 10 órára egybehívta a munkások és a malom megbízottait a tárgyalások folytatására az iparfelügyelőség hivatalhelyiségébe. A tárgyaláson Polgár személyesen elnökölt. A malom részéről jelen voltak:

Szabó Kálmán orsz. képviselő, Zádor Lajos és May Andor vezérigazgató, a munkások részéről pedig a hattagu sztrájkbizottság élén Vágó Béla szociálista párttitkárral voltak jelen.

May Andor igazgató a tárgyaláson előterjesztette a malom engedményeit, mely szerint hajlandó a vasárnapi munkaszünetért 50 százalék bérpótlékot adni, nem kifogásolja a munkások szervezkedését, illetőleg szervezett és nem szervezett munkások között különbséget nem tesz. Az egyéb bérfelemelés követelésekre vonatkozólag nem nyilatkozik, illetve azok tárgyalását december 1-ig elhalasztani kívánja amikor remélhető, hogy a vasárnapi munkaszünet kérdése vagy törvényhozásilag, vagy a malomok országos megegyezése alapján rendezve lesz.

Erre Vágó Béla a munkások nevében kijelentette, hogy meg van győződve az igazgatóság jóindulatáról, és arra kéri az ott jelenlévő munkásokat, hogy az igazgatóság feltételeit fogadják el, s holnap reggel álljanak munkába. Rózsás József, a sztrájkbizottság egyik tagja a béke érdekében szükségesnek tartja két munkavezető elbocsátását. Az igazgatóság egyhangúlag kijelentette, hogy a munkások e kérését nem teljesítik, mivel ez a sztrájkolóknak részéről bosszúállás lenne. A munkások ezután elállottak e kérésük teljesítésétől és egyébként az igazgatóság előterjesztéseit elfogadták.

May Andor ezután fejtegeti a sztrájk okait és rátér arra, hogy az előzetes tárgyalások alapján azt remélte, hogy a munkások már péntek reggel munkába állanak. Ez azonban sajnos nem történt meg és így a malom kénytelen volt idegenből hozatni munkásokat. Körülbelül negyvennégy munkást alkalmaztak eddig, a kikkel most — a béke helyreállítása után, — nem tudnak mit csinálni. Hálátlanság volna ezeket elbocsátani, így tehát csupán annyi munkást vesz vissza a malom, amennyire szükség van.

Vágó Béla erre szenvedélyes hangon kijelenti, hogy a béke csak úgy jöhet létre, ha az összes munkásokat a malom visszafogadja és az idegenből hozott munkásokat

kacagott fel rekedten, — majd örült sebességgel rohant vissza a csapó utcán, egyenesen a főbíró Hatvan-utcai portájához, hol olyat ült öklével a tölgyfa kapura, hogy a tizedik szomszédban is eivakkantotta magát a házórzó eb.

— Ki van ott? ki üti-veri az én kapumat? — hangzott kis idő múlva egy haragos női hang, arról téve bizonyosságot, hogy tulajdonosa nem valami hamvába költ amazon lehet.

— Én vagyok nemzetes nagy asszonyom, a hóhér — szolt, jobban mondva nyögte Lőrincnapi Pál.

— Ah, maga az hóhér? hangzott a hang újra, s nemsokára a főbíróné terjedelmes alakja jelent meg az utcaajtóban.

— No, mi a baj? — fordult a hóhérhoz.

— Nagyasszonyom, — szolt Lőrincnapi Pál nem emberi hangon, — baj van, borzasztó baj van. A főbíró uram... a főbíró uram álnokságon törí a fejét... megcsalja nemzetes nagyasszonyomat.

— Mit... mit beszél maga hóhér? — dadogta a főbíróné.

— Azt, hogy megcsalja nagyasszonyomat, — felelte Lőrincnapi Pál, most már minden szót hangsúlyozva. Ott van a házamban... Feleségem az ölében ül s turbékolnak, csókolóznak, mint az erdei vadgalambok szokták.

— Hah, aki ördöge van, — sikoltott fel a főbíróné, ez gyalázat. Az én Gáborom, a Gsbi, az a szeny ember... No, ezért meg-lakolsz.

— Jöjjön, jöjjön, hóhér, — sziszegte fogait vicorgatva, — ott van egy disznó-ütőfa a pitvarajtó mellett, adja csak ide. Így ni. Most már aztán menjünk.

— És mentek, jobban mondva rohantak. Hol a főbíróné volt elől, hol a hóhér. Végre

megérkeztek. Betekintettek az ablakon. Oda bent a főbíró éppen indulásru készen, bucsusókot illesztett a fiatal hóhérné piaci ajkára, míg jobbjaival gyöngéden átfonta annak derekát.

— Nem, nem nézhetem tovább, — toporzékolt a főbíróné. — Hóhér, tojse be az ajtót.

Lőrincnapi Pálnak kétszer sem kellett mondani. Egyetlen rugással bedőlt az ajtó, s aztán az éjjeli megszokott hangversenybe kérés, rimánkodó, férfi hang vegyült. Dolgozott a disznó-ütőfa alaposan. Aztán elcsendesedett a hóhérház környéke, s a csapó miatt fejét tapogatva vánszorgott egy tépott ruhájú alak, utánna egy hátracsuszott kontyu, természetes asszony, később egy fadarabbal. A főbíróné volt.

Hogy mi történhetett a hóhér-házban, azt sejtjük, s gondoljuk, olvasván a hóhérnak másnap kézbesített parancsot:

— Hóhér!

Kelmed megszűnt hóhér lenni. Nap-szálltára fel ne találtassék a város határában sem, mert kerébe törték. Mehet amerre lát.

A főbíró.

És Lőrincnapi Pál ment is, magával vivén elkeseredését, s azt a haszontalan teremést, kinek vesztét köszönhetette. Valahol Biharban telepedett le, hol mint sánc munkás róta napjait. Hanem távozása előtt nagy ákum-bákum betűkkel oda írta a meszena utcai hóhér házfalára:

Nincs igazság a földön!

Tehát már akkor sem volt igazság a földön. Bizony most sincs.

elbocsátja. May Andor erre közbevető indítványt tesz, oly módon, hogy azok a munkások, akik idegenből jöttek végkielégítésnek és pedig úgy, hogy a régi munkásoknak adandó vasárnapi 50 százalékos bérpótlék egy hónapig szolgáljon erre alapul. Ebből a munkások nem mentek bele, s már már félt volt, hogy a béke nem áll helyre, midőn az igazgatóság nevében Szabó Kálmán elnök kijelentette, hogy miután ezt a helyzetet a munkások idézték elő a malom mégis a béke érdekében hajlandó az összes sztrájkoló munkásokat visszafogadni, de fentartja magának azt a jogot, hogy az idegen munkások közül, akiket foglalkoztatni tud, azokat foglalkoztatja. A munkások ebbe is belementek, s így a béke teljesen helyreállott.

A munkások holnap reggel hat órakor megkezdik a munkát,

KÖZIGAZGATÁS.

Adótárgyalások.

(Huszonharmadik nap.)

(Saját tudósítónktól.)

— szeptember 12.

Az adótárgyalások huszonharmadik napján mintegy 65–70 adóköteles volt beidézve. A beidézettek nagyrészt megjelentek a bizottság előtt, amely a felekkel szemben az eddigi méltánycs eljárást követte.

Az adókiütés mai eredménye a következő:

Márk Endre ügyvéd 30 kor., Dr. Tervegy Tamás ügyvéd 56 kor., 70 fil., Dr. Szöllős Dezső ügyvéd 90 kor., Dr. Nagy Sándor ügyvéd 80 kor., Dr. Kiss György ügyvéd 140 kor., Fajt Ilona varrónő 10 kor., Osbai Lajosné 18 kor., Tóth Róza 5 kor., Kina Imréné 22 kor., 50 fil., Kiss Eszter 35 kor., Klein László 25 kor., Weisz Szidi 60 kor., Weisz Jenő 56 kor., Szabó Gerzsonné 160 kor., Goldstein Péter vendéglős 80 kor., Kunderl Márton vendéglős 150 kor., Németh András vendéglős 3780 kor., Vilmos Béla vegyész 77 kor., 50 fil., Benedek Sándor vívmester 80 kor., Vecsey Zoltán 100 kor., Weisstein Jakab bérlő 825 kor., Vuczori József bérkocsis 4 kor., Fogarassy István bérkocsis 26 kor., Várkonyi Karoly 24 kor., Torók János 24 kor., Szabó Gábor 24 kor., Oláh Mihály 24 kor., Mészáros József 24 kor., Kócsa József 24 kor., özv. Kiss Jánosné 24 kor., Kiss Ferenc 24 kor., Fekete János 24 kor., Bárai György 24 kor., Beregszászi Ferenc 24 kor., Bakti István 24 kor., Aszalós János 28 kor., Borsos József 36 kor., Kiss Istvánné 36 kor., Szigeti Ferencné 36 kor., Gellér József 48 kor., Illés István 48 kor., Nyiri János fuvaros 6 kor., Varga András 12 kor., Téglási A. 12 kor., Tamás Gábor 12 kor., Nyiri János 12 kor., Miskolczy Gábor 12 kor., László József 12 kor., Karázi István 12 kor., Gárit István 12 kor., Gellér Sándor 12 kor., Elek Ferenc 12 kor., Elek Mihály 12 kor., Eszenyi József 12 kor., Diószegi István 12 kor., Bujdosó Mihály 12 kor., Berkes István 12 kor., Baranyi Bálint 12 kor., Kozma Lajos 18 kor., Molnár Miklós 18 kor., Csengeri Károly szállító 72 kor., Varga András tálygás 6 kor., Varga Gábor 6 kor., Szaluk Karoly 6 kor., Szabó Mihály 6 kor., Bartha Mihály 6 kor., Szabó István 6 kor., Racz József 6 kor., Porcia Sándor 6 kor., Oroz Mihály 6 kor., Nagy János 6 kor., Nagy István 6 kor., Nagy Gergely 6 kor., Molnár István 6 kor., Kis István 6 kor., Kerékgyártó András 6 kor., Csapó János 6 kor., Boda Péter 6 kor., Németh András hentes 184 korona.

Egyház és iskola.

Önképzőköri választás. A debreceni felső kereskedelmi iskola „Széchenyi Önképzőköré”-ben tegnap zajlottak le a választások, amelynek eredménye a következő:

Elnök: Zakar Sándor III. a). Alelnök: Vajda János II. a). Titkár: Klein József III. b). Főjegyző: Fischer Armin III. a). Aljegyző: Kallós Dezső II. a). Főpénztáros: Németh Aladár III. a). Bíró bizottsági tagok: Frankl J. és Mihályi Andor III. Klein I. H. és Oesterreicher M. II. oszt. tanulók. A választást az önképzőkör vezetőtanára szép szavakkal zárta be, kívánván az ifjúságnak jövő évi munkáskodásához sok sikert és szép eredményeket.

IRODALOM.

Röpirat Rendkívül érdekes és figyelemreméltó röpirat jelent meg a napokban Budapest, Tali Ferencz Lajos tollából „Néhány szó a magyar nemzeti állam kiépítéséről és a nemzetiségi kérdés megoldásáról” cím alatt. A szerző eleven tóllal írt munkájában itt ott kiméletlen, de mindig jóakaró hangon veti szemünkre nemzeti hibáinkat s azt sürgeti, hogy Magyarországot mielőbb iparállammá kell tenni, mert csak így lehet nagy, szabad és független. A röpirat második része a nemzeti ség kérdések megoldásával foglalkozik s annak barátságos rendezésére új és figyelemreméltó módokat ajánl a képviselőház figyelmébe. A röpirat minden könyveskereskedésben kapható. Ára 30 fillér.

A szerelem halottja.

Öngyilkos leány.

Marólugot ivott,

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 12.

Egy szegény fiatal, alig 17 éves leány korai, de annál izzóbb szerelmének adott szomorú befejezést a mai nap folyamán a marólug. A boldogtalan teremtes szeretett szivelelke egész melegevel egy legényt, de szerelme vizonzásra nem talált. A legény ügyet sem vetett reája, ő pedig nem akarta nyíltan bevallani, hanem csak várta, várta, hogy talán majd észreveszi az epedő pillantásokat, a forró tekinteteket és viszont fogja szeretni.

Mindez azonban nem következett be. A leány pedig mindinkább szomorubb lett, míg a mai napon végső elkeseredésében az önkéntes halálhoz folyamodott, marólugot ivott.

Hajduböszörményben történt az eset. Szabó Lina odaváló szülők gyermeke. A nyáron ismerkedett meg egy fiatal emberrel, ki szintén ottani lakos. Eleinte a fiatalok többször találkoztak, közben vonzalmuk annyira erősödött, hogy a fiatal ember mindennapos vendég volt a dég volt a háznál. Később azonban mindinkább elidegenkedett, sőt teljesen szakított velök.

A még csak tizenhét éves leány lelkében azonban oly gyökeret vert már ekkorára a szerelem, hogy nem bírta elviselni a szakítást. Ugy hogy az eddig életvidám leány valósággal buskomor lett. Hozzá tartozói észrevették rajta ezt a változást, kérdezték is okát, de ő csak azt hajtogatta, hogy nem tudja mi a baja.

A mai nap meghozta aztán a szerencsétlen szülőknek a feleletet. A leány a kora reggeli órákban, míg szülei aludtak, marólugot ivott. A rettenetes méreg fájdalmas hangokat kényszerített

ajkaira. Mire hozzátartozói legott segítségére siettek. De már minden későn volt. A szerencsétlen pár perc múlva súlyos belső sérüléseibe belehalt. Levelet hagyott hátra, melyben azt írja, hogy a szerelem vitte a halálba.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— szeptember 11.

(Pesti rigmusok.)

Meleg van még, mint nyár közepén
S naptár szerint még tart a nyár,
De hőség és naptár dacára
A nyárnak, látom vége már.
Naponta telve érkezik meg
Északról s délről a vonat
És látni a bőrdő-hegyek közt
Piros, napsütötte arcokat.

Porolnak, mosnak, tisztogatnak
Mindenfelé, hogy nézni kin,
S ezből tárt ablakoknak
Csak úgy gomolyg a naftalin
A kő színházakban lezajlott
Immár az első premiér,
És alkonyatkor telve néppel
A korzó és a sétatér.

S vasárnap délben szint' veszélyes
A Kossuth-utcán járni már,
A ugynevezett mafla-sarkon
Monoklis ifjak száza vár.
Ni, ott! . . . Mi az? . . . Csoportosulnak!
Valami történt . . . annyi szent . . .
Ah nem! Csak az, hogy a tömegben
Polónyi Géza megjelent.

Ni, a kíváncsiak csoportja
Széjtátva hogy bámulja őt
Pedig most is nagy ur korában
Két lábon jár, mint azelőtt,
Az orra és főképe a szája
A régi, mind a régi még,
Csupán az udvarlók csapatja,
Az jócskán — megnövekedék.

Elég példát hoztam fel arra,
Hogy a szép nyárnak vége van,
Hogy vége a vakációnak,
Dologra fel hát komolyan!
Dologra fel, sok ám a munka!
Es megnőtt a restencia
Dologra mind, ki e hazának
Igaz, derék és hű fia!

Fenő.

— **Hortoeslet a jogakadémián** Tegnap este az ifjúság Gaál párt értekezletet tartott a Törő-féle vendéglőben, a melynek kimagasló pontja volt a Gaál Lajos elnökjelölt programbeszéde. Nem nagyhangú frázisokkal üti a dobát a „Jogász Kör” mellett s nem kortesfogásnak tekinti ezt az ügyet, de igéri, hogy minden erejével azon lesz, hogy az ifjúság eme hő vágya megvalósulhasson. Igéri, hogy szeráját a hazafiság jegyében fogja vezetni, hiva a jogász teológus barátságának, mert a két testvér között a világon semmi ellentétet nem talál. A gyűlés nagy lelkesedéssel fogadta a programbeszédet s még a késő éjjeli órákban is hangos volt az utca a piros-fehér tollasoktól, akik jókedvűen énekeltek az Oláh Béla improvizált kortes nótáját, amely így hangzik:

Kossuth Lajos letekintett az égből,
Kiesordult az örömkönnny szeméből.

Látta, hogy a haza sorsa sejt, haj már nem bajos, Nincsen olyan elnök több, mint Gaál Lajos!

A párt a legjobb reménnyel tekint, a küzdelem eredménye elé.

— **Kitüntetés.** Tóth Gyula helybeli vaskereskedő cég „Ureus” nevű borsajtója a folyó évi kolozsvári mezőgazdasági kiállításra tiz oklevéllel lett kitüntetve. A borsajtó kitűnő szerkezettel van ellátva, teljesen megbízható s ez idő szerint mindentelég csak ezt a gyármányt használják.

— **Mexikói vendégek Budapesten.** A magyar fővárosnak néhány nap óta igen érdekes vendégei vannak. Európai körutjában Budapestre érkezett Yukaten mexikói állam kormányzója, Ollegaris Molina, — neje, leánya, Ouquilo Molins dr. kormánytanácsos, orvos, Iguatio Molnis dr. kormánytanácsos, Ouquilin Vala kormánytanácsos és neje kíséretében. Az előkelő vendégek Bánó Jenő a mexikói Egyesült Államok budapesti főkonzuljának vezetése mellett megtekintették Budapest nevezetességeit és meggyőzték eléggé csodálni fővárosunk szépségeit.

— **Humberték szabadlábán** A nagy világcslónó a fogságban betöltözte diadalmas esalásainak fényes sorozatát; egy párisi táviratunk jelenti, hogy Humbertné és leányát szabadon bocsátották, pedig büntetésüknek a felét sem ülték le. Humbertné már évek óta betegségi komédiákat rendez a fogságban és bámulatos ügyességével a sajtó egy részének rokonszenvét sikerült meghódítani. Valóságos agitáció indult meg Humbertné szabadonbocsátása érdekében és a mozgalom végre is sikerre vezetett. Így tehát a nagystilű csalónő, aki milliókat harácsolts össze, ismét szabadlábán van, de valószínű, hogy most már nem fogja folytatni régi mesterségét.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi napon a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnak: Mátyus Anfal rom. kath. 2 éves, Braun Márton rom. kath. 7 hónapos, Kis Gábor ev. ref. 10 hónapos.

— **Mi lesz a magyar bankkal?** A jászberényi Apponyi ünnepeken a kultuszminiszter beszédében rátért a gazdasági kérdésekre is. Alig mondott néhány szót, belevág a szavaiba Laehne Hugó, a fiatal függetlenségi képviselő:

— Mi lesz az önálló magyar bankkal?

Apponyi elhaligatott, hátrafordult, azután nyugodt hangon válaszolt a kérdésre:

— Meglesz az is!

— De mikor? — hangzott megint egy közbeszólás.

— Előbb mint ön gondolja! — volt a replika. És Apponyi nyugodtan folytatta a beszédét.

— **A babona.** Karánsebesről írják: A napokban feljelentés érkezett a törvényszékhez, hogy Csutka községben a június hó 21-én tüdővészben elhunyt Grosan Péter nevű, 14 éves ténárpásztor holttestét a babonás nép kiásta és megszurkálta, mert őt tartja a faluban kitört marhavész okozójának. A feljelentés folytán a a központi vizsgálóbíró Weisz Lipót dr. orvossal kiranult a helyszínre, Csutka községbe is felültek Grosan síját. Asás közben kisebb nagyobb fadarabokra akadtak, a koporsó fedelén pedig egy csaknem méternyi hosszú és tiz centiméter széles nyílásra, honnan azok fejszével kivágtattak. Mivel a holttest csontjai épek és lágyrészei oszlásnak indultak, a hullán esetlegesen ejtett szurások már nem voltak megállapíthatók.

— **Nagy munkássztrájk egy halálos baleset miatt.** Borzalmas és megrendítő szerencsétlenség történt az aradi szalmapapirgyárban, Karátsonyi Márton, napszámosi minőségben alkalmazott főzömestert elkapta egy gépszij, belesodorta a zakatoló kerek

közé, amelyek a szerencsétlen ember testét izekre szaggatták és nyolc tagból álló család juttattak árvaságra. Ez a szerencsétlenség két nap óta Arad egész munkásságát rendkívül nagy izgalomban tartotta, mert a halálesetet a gyárban divó rendszernek tulajdonítják és a munkások vezetősége éppen ezért mindent elkövetett, hogy a mindennapi balesetek és szerencsétlenségek tömegéből kiemelje s a figyelmet ráirányítsa. A temetés is azért késett. A hatóság ugyanis megállapította, hogy Karátsonyi Márton, saját vigyázatlansága folytán esett áldozattul a szerencsétlenségnek, mire az ügyvédség megadta a temetésre az engedelmet Klopstein Ernő, a Munkás Otthon titkára, valamint Szegő Hugó dr., az Otthon ügyésze azonban közbeléptek és arra kérték az ügyészséget, bocsolná fel a holttestet és állapítaná meg többek között azt is, hogy Karátsonyi a szerencsétlenség időpontjában józan volt, A szerencsétlen véget ért munkás temetése pedig több ezerre rugó munkásember jelent meg a temetőben s a nyitott sor előtt impozáns módon adott kifejezést részvétének és a szerencsétlenség miatt ébredt nagy elkeseredésének. Tegnap reggel a szerencsétlenségből kifolyólag a papírgyár munkásai és a gyár vezetősége között felmerült differenciák miatt a munkások a munkát beszüntették és követeléseket terjesztettek a gyár elé. A követelés egyik pontja 40 százalékos béremelés.

— **Bihar és Hajdumegye határa.** A hajdumegyei Tetétlen és a biharmegyei Báránd községek határai szomszédosak. A szomszédok csak eligazodtak valahogy a határos földeken, azonban az idők során ugyancsak megváltozott a határ vonala. Ugyanis Báránd község határáról a mult esztendőben készített mappa jócskán eltér Tetétlen község felszázaddal előbb készült térképétől. Most, hogy Tetétlen község határát méregetik a mérnökök rájöttek a térképi és tényleges állapot közötti különbségre. A debreceni fölmérési felügyelőség átiratot intézett most Biharvármegye alispánjához, hogy közös tárgyalást tartsanak, melyen az eltéréseket megszüntető határozatot hoznak. Kéri a felügyelőség, hogy a megye a járási főszolgabíróval képviseltesse magát.

— **A fiakkerből repülő söröspohár utja.** Nagyon is jóbarátságok közt valamilyik korcsmában szombaton délután három fiatal ember a szeszszel. Gyauitani lehet ezt abból, hogy sehogyszem tudtak tőle megválni, mert amikor hazaindultak és fiakkerbe szálltak, még magukkal vittek egy pár söröspoharat tele sörrel. Természetesen utközben kiitták a sört. Mikor ez történhetett, ott jártak a Kosuth utcában, mert itt jöttek rá arra a gondolatra, hogy mit ér a pohár szesz nélkül. Meg is felelték erre mindjárt, hogy semmit sem és az egyik poharat kihajították a bérkosiból. Eppen abban a pillanatban mentek el a kocsi mellett Reiszig Ferenc és Spinei Ferenc gyári munkások. A munkások szépen egymás mellett haladtak, aminek következtében a bérkosiból kiröpített söröspohár először Spinei homlokába ütközött és onnan meg átrepült Reiszig homlokára. Mind a két homlokból vérsugár tört elő, a sörös pohár súlyos sérüléseket okozott rajtuk.

— Két legyet egy csapásra, — hangzottatták a fiatal emberek és jót nevettek a furcsa esetnek. A dolognak azonban komolyabb következménye is lesz, mivel a sérültek jelentést tettek az esetről a rendőrségnek, amely a három fiatal ember kitértének megállapítása céljából a nyomozást folyamatba tette.

x **Iskolanövendékek** részére legolcsóbb bevásárlási forrás u. m. füzetek, körzők, rajzeszközök, rajztábla stb. iskolaszerekben **Pongrácz Géza** papírraktárában. Ugyanott iskolakönyvek bekötöttnék darabonként **20 fillérért.**

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Pinczeica 44. dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fénykékiállítás a műterem kapubejárataánál levő kiskakában.

x **Honvédzenekar a Bikában** A Budapesti magyar kir. I. honvéd zenekar Bachó István hírneves karmester személyes vezetése alatt tegnap este az Arany Bikaszállodában fényesen sikerült hangversenyt adott, melyen nagyszámu előkelő közönség jelent meg. — A hangversenyt 13. 14. 16 és 17 én megismétlik. Belépti díj 60 fillér.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csak és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányszori bedörzsölés teljes gyógyulást idsz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. — Debrecen Kosuth utca „Arany egyszarvu” gyógyszerár 107—x 51.

x Az Arany Bika kávéházban minden este előgányzene.

Gyilkos parasztleány.

Leütötte a gazdáját.

Esküdszéki főtárgyalás.

— szeptember 12.

A bűntények krónikájában nem ritkán, sőt megdöbbenően sűrűn előforduló ügy foglalkoztatta ma már másodsor a debreceni törvényszéket mint esküdtbírószágot. Egy szerencsétlen parasztleány ült a vádlottak padján, hogy ismételten számot adjon a földi igazságszolgáltatásnak végtelen kegyetlenséggel végrehajtott bűntettéért. Ugyanis a leány a nagy eserén bosszúból leütötte gazdáját és hogy bűnét elpalástolja, egy hitetlen mesével a csendőrségre szaladt, hogy gazdáját valaki meggyilkolta, mert vérbe fagyva találták egy bokorba.

A nyomban megindított nyomozás azonban csakhamar kiderítette a valót és a leány fogságba került. Ügyét még ez év februárjában tárgyalta először az esküdszék, mely szándékos emberölés vétségében mondván ki bűnösnek, tiz évi fegyháza itélte. Az ítélet ellen akkor a védő ügyvéd semmisségi panaszt adott be és új tárgyalás elrendelését kérte, mert bizonyítani kívánta azt, hogy a vádlott ép elmével nem bír.

A kuria helyet is adott indítványának és elrendelte az új esküdszéki tárgyalás megtartását, a mely ma vette kezdetét Oláh Miklós elnöklésével. Szavazó bírák Tatay Ferenc és Balogh Zsigmond, orvosszakértők dr. Isoó János és dr. Láng Sándor törvényszéki orvosok voltak.

A vádat dr. Bálint Zsigmond ügyész képviselte, a védelmet dr. Vajda József látta el. Kisorsolt rendes és pótesküdték; Roth János. Király Imre, Rozenberg Adolf, Nagy Mihály, Nagy Árpád, Kenyeres Károly, Bartha Mihály, Seres Lajos, Övös József, Havas Kálmán, Zöld Mihály, Békés Lajos, Keiser Adolf, Tolnay Dániel.

A bűntény különben eset még a mult esztendő őszén történt. Madarász Lajos Szobozlóra való kocsis, Bácsi Bálint nagyserei földesgazdánál szolgált. Baosi Bálint nagyon izgága, veszekedő természetű ember volt és így természetesen kijutott a szidalmaktól, sőt nem ritkán az ütlegekből a leánynek is. Madarász egyideig türte ezt, mert látta, hogy még Bácsi családja is sokat szenved a férj zsörtölösködő természeté miatt.

A leány tehát csak türt és hallgatott, míg végre hosszú négy hónap alatt gazdája

durva bánásmódja miatt összegyülemlött keserűség elszakította korlátait, kitört és rémes tette ragadta.

Történt ugyanis, hogy a nagy eszerén Bácsinak egy tehene, mely Madarász gondjaira volt bízva — elveszett. Csak napok múltán értesült arról, hogy valaki behajtotta a városba és mint talált jószágot átadta a mezőrendőrségnek. Innen Bácsi aztán átvette, de fizetnie kellett 10 koronát érte. Ez végül bosszantotta az amagy is ingerlékeny embert és legközelebbi alkalommal, mikor kiment a tanyájára elfogta a legényt, kit elcsapatással fenyegetett, ha nem fizeti meg neki az okozott kárt.

Izgalmas veszekedés támadt: ekkor köztűtök. Szót-szó követett és a heves jelenet közben Bacsai öklével a legény arcába vágott. Erre Madarász szó nélkül felkapott egy húsángot és úgy homlokra vágta gazdáját, hogy az menten térdre rogyott. De ezzel még nem elégedett meg. A fékevesztett indulatok teljes erővel kitörték rajta és a szó legszorosabb értelmében összeverte az idős embert. A véres esemény lefolyása alatt az udvaron tartózkodott Bácsi Béla nevű hülye, meglágyult agyu fia, ki meghibbant gondolkodásával nem volt képes megérteni, hogy neki apja védelmére kellett volna sietni, sőt mikor Madarász rákiáltott hogy „gyere, te is üssél rajta” ő is felkapott egy dorongot és utileglen kezdte apját, ki pedig már rémítően össze volt roncólva.

A borzalmas büntény elkövetése után kötelekkel bevonszolták a még élő, de teljesen eszméletét vesztett szerencsétlen embert a tanyai házba, hol egy pár perc múlva sérüléseibe belehalt. Ekkor szörnyű tett végrehajtói egész nyugodtan, mintha mi sem történt volna, aludni tértek és csak reggel kezdtek gondolkodni róla, hogy hová rejtsek a hullát. Hosszas töprengés után elmentek aldozatuk feleségéhez és közölték vele a rémítő hírt. Az asszony éppen nem fogadta valami tragikusan a dolgot, mert férjével ő is nagyon rossz lábon állott, sőt tanácsolta nekik, hogy mondják, hogy a hullát már vérbe fagyva találták egy bokorban kint a cserén. Ezen mesének azonban nem ült fel a hatóság és már pár nap múlva vérfagyasztó részleteket nyomozott ki a bűntényből.

A mai esküdtszéki tárgyaláson a vádlott kocsis legény teljesen beismerő vallomást tett. Szörnyű tettét azzal igyekszik menteni, hogy erős felindulásában követte el. Állítja még, hogy az nap tolyton ivott, így jóformán nem is tudta mit cselekszik. Aztán hivatkozik több béresre, kik mind készek állítani, hogy gazdája rendkívül ugyszólván állatias bánásmódban részesítette őket.

Ezzel végződött a vádlott kihallgatása, mely után az elnöklő Oláh Miklós a tárgyalást bezárta és folytatását holnap reggelre tűzte ki, mikor is az orvosszakértők és a beidézett tanúk vallomása fog következni.

TÁVIRATOK.

Zsidómészárlás Oroszországban.

Pétervár, szept. 12. A siedlicei eseményekre vonatkozó táviratok szerint a tüzéség, a forradalmárok kiadására kitűzött idő letelvéen, 12 ágyulóvést tett a házak ellen. Számos zsidót lakásukon ölnek meg. A polgárság egyik küldöttsége a kormányzó előtt kijelen-

tette, hogy nem a zsidók, hanem tisztiszolgák és tartalékosok tették az első lövéseket.

Berlin, szept. 12. Varsói jelentés szerint tegnap este egy tisztet megöltek. A katonaság sortűzzel felelt, mely alkalommal két személyt megöltek és tizet megsebesítettek. Siedlicében tegnap 24 órai nyugalom után ismét sortűzet adtak; 42 személyt hadbírószág elé állítottak.

Pétervár, szept. 12. Este 10 óráig Siedlicéből semmiféle hivatalos jelentések nem érkeztek. Mivel a táviró nem működik, a magánjelentések körülbelül a fantázia szüleményei. Itt azt hiszik, hogy a Siedlici zavargások megszüntek.

Postarabló forradalmárok.

Pétervár, szept. 12. A forradalmárok ma Pétervár közelében egy postavonatot megtámadtak és 80,000 rubelt elraboltak. Az ellenszegülő hivatalnokokat megölték.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szeptember 12.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Szilárdan tartott irányzat mellett 40 000 métermázsza került forgalom 5 fillérrel magasabb áron. Egyéb gabonanemek közül árpa szilárd, többi változatlan.

Idő: esős.	
Buza októberre	13.98—14.
Buza áprilisra	14.68—70.
Rozs októberre	12.02—04.
Rozs áprilisra	12.62—64.
Zab októberre	12.98—13.
Zab áprilisra	13.20—22.
Tengeri augusztusra	
Tengeri szeptemberre	11.70—72.
Tengeri 1907 májusra	19.09—2.
Repece augusztusra	

Szerkesztői-posta.

Jelen. Az aláírás lehet akármilyen, csak jó közleményt szolgáltatassanak.

V. Sajnálattal mellőznünk kellett, mert nagyon parlagi modorban van leírva. Az a tárgy megérde-melné, hogy komolyabban foglalkozzék ön vele, mert eszméi vannak, csak a kifejezéseket nem válogatja.

F. V. Igen, bevált s a közlendők között van.

Kékszemű barna kislány. A kedves kis verset leközöljük, s kérjük, hogy a címzettnek árulja el az író (és a leíró) nevét; bizonyosan titokban fogja tartani és meg is köszöni. Ugy hangzik:

A poéta.

Fakó, szegényes kis szobában,
Hová a napsugár se hat,
Csak irogatja évek óta
Szines, tarka dalokat.

S akárhányszor egy-egy verse késztül,
Örvend, mint ártatlan gyerek:
Otthon majd arról mit beszélnek
A jó falusi emberek!

Hogy küzd a léttel, mit se bánja,
Lelkében oly erős a hit:
A kis faluban róla szólnak
S magasztalják szép dalait.

A bus nótákat írja, írja,
Se nappala, se éjjele,
Falujáról zeng mind nóta,
Szive vért önti bele.

Szegény ábrándozó poéta!
Oly rózsás neked a való!
Bus nótáid hiába írod,
Reményed oly hiu, csaló.

A jámbor nép kicsiny faludban
Mind a saját dolgára jár,

Nem tudja, hogy te verset írtál,
S ki vagy, biz azt se tudja már.

De a rideg valót ne setjtsd meg,
Álmodj, dalold és egyre hidd,
Hogy otthon a kis házikókban
Olvasgatják a verseid!

Ősz felé. Kár a szeptember szép hónapját így kompromittálni, különösen itt a Meszes alján, hol ez a hónap tele van költészettel.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Első-rangu kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő-és márványfürdők; hőlég, szénsavas és villamosvízfürdők. Ivó- és belégzési kura. 200 kényelmes lakoszoba Szolid kezelés, jutányos árak. — Prospektust ingyen és bérmentve küld **Az igazgatóság.**

Az iskolai év kezdete alkal-mából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiu és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, madráczok és flanell takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA-UTCZA.

482--x--18

Zongora hangolás és javításokat

ugyszintén mindennemű hangszerek

j a v i t á s á t
elvallalja

Schmidt S.

zongoraés hangszer készítő.

Legjobb szabásu

glace, sved és szarvasbőr
keztyük

Schön Sándor

keztyű, kötszer és orvosi műszertárában

DEBRECEN,

Piac u. 12. (Stenczinger-ház.)

Nagyon segít és utól-
érhetlen féregpusztító
Üvegekben vásárol-
juk.

Kapható:

Debrecen
Annák Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsches Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Grünberger és Glück
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Komlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő.
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Riekl Antal József
Róth Antal
Várray József

Berettyóujfalu:
ifj. Weiszberger Ignác
Rothbart Nándor

Érmihályfalva:
Grósz Hermann és fia
Lévay Vince
Pollák Móric

Hajduböszörmény:
Gemeinbeck József

Tulogdy Ferenc

Hajdunánás:

Slachta József

Hajduszoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizmann József

kereskedőknél.

A perselyek az Iparbank kirakatában láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a faterékosságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarék-gyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek,

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is

Tájékozással szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Összesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Ilyen még nem volt soha!!

Nyerhet

több százezer koronát

1, 2, 3 koronával! 441-30-8

Nem nyereség esetén

a pénze megtérül!

— Siessen tehát a —

SZERENCSEBANK

Csapó-utca 11. számú irodájába,

(Sümeghy vaskereskedő házába.)

Huzás minden héten!

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellé olly ártalmatlan, mint e pirulák.

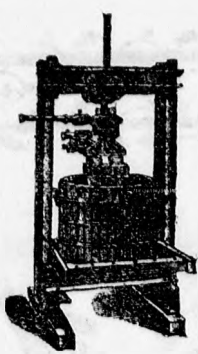
székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekerős mely 120 darabot, tehát 120 pirulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekerős bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük használtatottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerész Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Odön. Füleki Pál, Mihalovics J., Murakózy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

URSUS

Az Ursus borsajtó a kolozsvári mezőgazdasági kiállításon disz oklevéllel lettek — kitüntetve. —

a legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három ártételel. Vasgerendaszerkezet, legmagasabb nyomó képesség, a tököly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlészeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 9.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

==== **Kitünő** ====
 méz édes csemege
 ==== **szőlőt** ====

ajánl 5 kg-os kosarakban 1 frt. 10 kr. kilója 24 kr.

Paczelt János

mag és virág kereskedő

Debrecen.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőngősebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

387-30-4